

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

52. ÉVFOLYAM

1986. FEBRUÁR

1. SZÁM

Nobel-díjas tudós nyilatkozata a Fasorról

Az Erős Vár az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia célkitűzéseivel összhangban ad nyilvánosságot a budapesti Evangélikus Gimnázium (Fasor) feltámasztására irányuló törekvéseknek. Legutóbbi számunk részletesen tájékoztatott erről. Különös örömeinkre szolgál, hogy a nagy tudós, dr. Wigner Jenő is szót emelt a Fasor érdekében. Dr. Wigner 1920-ban érettségizett, a Fasori Öregdiákok Baráti Köre tb. elnöke, világhírű fizikus, iskolánk Nobel-díjas büszkeségei közé tartozik. Nyilatkozata, melyet kizárólagosan az Erős Vár számára adott, így hangzik:

Egykori alma materemre, a fasori evangélikus gimnáziumra, kitűnő tanúraimra szeretettel, csodálattal és hálával emlékezem vissza. Az iskola által nyújtott szellemi, lelki és erkölcsi többlet adta az alapját annak, hogy sok volt tanítvány nemzetközi elismerést szerezzen a magyarságnak. Igen sajnáltam annakidején az intézet megszűnését. Az a véleményem, hogy a Fasori Gimnázium helyreállítása nem csupán egyházi, hanem általános magyar érdek

lenne. Remélem, hogy ez hamarosan meg is fog valósulni.

Princeton, 1986. február 8.

Wigner Jenő

Káldy Zoltán betegszabadságon

Az Evangélikus Világszövetség hírszolgálat (Lutheran World Information) január végén jelentette, hogy Káldy Zoltán püspök, az EVSz elnöke, nem lesz jelen a tisztikar február 3-án kezdődő genfi értekezletén. Hivatkoztak a budapesti Evangélikus Élet rövid közleményére, mely szerint a püspök "betegszabadságon van, pihenésre van szüksége, melyet túlfeszített munkatempója tett szükségessé". Lapzárta után kapott magán-értesülések szerint a püs-

pök-elnök egy másik genfi útjáról hazatérében december 20-án rosszul lett, a repülőtérrel a mentők agyvérzéssel szállították kórházba. Úgy tudjuk, hogy közel két hónapig volt kórházi kezelés alatt, beszélni már tud, de mozgásképesége még nem állt helyre. Remélt felgyógyulása után is kétséges, hogy mikor tudja hivatala vezetését ismét átvenni. A világ evangélikusságának nagy családjára imádságos aggodalommal kíséri állapotát.

CHALLENGER—7

Heten voltak az űrkompp utasai. Január 28-án dermedt némasággal látta ez a nemzet, sőt az egész világ, amint a vakítóan fellobbanó tűzgyólyó elemésztette őket.

Magam soha nem kíváncsoltam az űrbe, de egyrészt mindig csodálattal töltött el a számomra érthetetlenül magas technológia, mely az űrutatást lehetővé tette, másrészt azonban az emberek által az űrben tett minden egyes lépés megerősítette bennem a félelmetes, látványos és érthetetlen teremtő hatalmát annak az Istennek, akiben hiszünk.

A Challengert elpusztító tűz-szörny ismét rádöbbsent bennünket arra, hogy a szinte elképzelhetetlenül előrehaladt tudomány — bármennyire is hozzájárult vívmányaival a világ életéhez — mégiscsak emberi dolog, mégiscsak tökéletlen. A nukleáris erőművek — például — kitűnően működnek, egészen addig, amíg valami baleset nem történik. A legaprólékosabban kitervezett és ellenőrzött technológia sem mentes létrehozóinak emberi adottsáigától: valahol, valamikor, valami egyszer csak felmondja a szolgálatot.

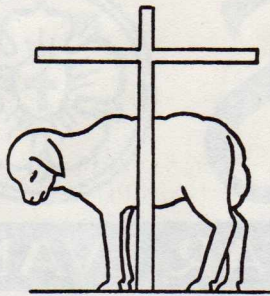
Talán ilyen esetekben nyilvánul ki a legkézzelfoghatóbban, hogy életünknek egyetlen szilárd és megingathatatlan erőforrása volt, van és lesz mindig: ISTEN! A technológia nem foglalhatja el a teológia helyét. Az előbbi mindig esendő marad és nem tévedhetetlen. Isten az embert kíváncsi és kutató lénynek teremtette. A tudásszomj nem áll meg az ugyancsak Isten által teremtett világmindenség határainál. De a kockázat mindig ott van, amikor ezt a bolygót, földi otthonunkat elhagyjuk. Isten is vállalta a kockázatot érettünk, amikor mennyei otthonából, Jézusban, közénk jött.

A fájdalom és gyász ismét megérintette a nemzetet. Az egyén pedig elcsendesülve áll meg a tragédiával szemben. Minél nagyobb a veszteség, annál jobban elnémmünk. Most van az ideje, hogy "elcsendesedjünk és megtudjuk, hogy Ő az Isten!" (Zsolt 46:11.)

ISTEN BÁRÁNYA

Keresztelő János látta Jézust, amint jön felé, és így szólt: "Íme, az Isten Báránya, aki (magára veszi és) hordozza a világ bűnét!... Két tanítványa közül, akik ezt hallották Jánostól és követték Jézust, András, Simon Péter testvére volt az egyik. Ez Mihelyt találkozott testvérel, Simonnal, ezt mondta neki: "Megtaláltuk a Messiást."

(Jn 1:29, 40-41)

Világjáró, vagy csak rövid utazásra készülő turisták felszereléséhez hozzátartozik a menetrend, az útikönyv, a térkép. A bőjt—nagy-péntek—húsvét útjára készülő keresztyén embert Isten igéje igazítja el, hogy helyes tájékozódással vonatkoztatassa magára a kereszt és a nyitott sír kegyelmi tényét.

Ezekben a forrongó, bizonytalan időkben, amikor az emberek és nemzetek viszonyában a nyers erő imponál, először is azt kell tudomásul vennünk a fenti igazságból, hogy a megváltás műve nem áll mennyei csapattestek bevetéséből, melyek netán ellenállhatatlanul harcolnák ki testi és lelki jólétünket. Erről sehol semmi szó sincs. Bőjt rákényszerít minket arra, hogy Jézus Krisztust megtaláljunk mivoltában, mint Önmagát áldozatra adó Bárányban ismerjük fel Megváltónkként. Az Ő nagysága és ereje éppen abban mutatkozik meg, hogy emberré lett ... érettünk. Nem elég azonban ezt "tudni"; szükséges az is, hogy akár a jászolban-születés, akár a kereszthalál történetét személyes élménnyé tegyük. Jézusnak a mi személyes és közvetlen hősszűkké kell válnia, aki figyelmet igénylő neve szerint bizony győzelmes Bárány. Az Ő vére mos bennünket tisztára bűneinktől, és mégis Ő az, aki az örökkévalóság trónusán ülve él és uralkodik. Bűn, sátán, és halál hiába töri magát; az ítélet elhangzott már.

Igénk második mondanivalója az, hogy a tanítványsághoz szorosan hozzátartozik Jézus ismerete, az a bensőséges törekvés, hogy Őt minél jobban, minél közelebből kövessük. A keresztyén embernek elmulasztatlan kötelessége, hogy hitestvérei közösségben Istent imádó, Bibliát tanulmányozó, hitről bizonyosságot tevő, szeretetben szolgáló, egyházát hűségesen támogató életet éljen. Ez persze csak azért lehetséges, mert a Bárány elveszi a bűneinket, kiengesztel minket Istennel, s új élet lehetőségét ajándékozza nekünk. Ebből az új életből fakad a kívánság, hogy mindenkivel tudassuk valahogy azt, ami számunkra jelent nagy örömet éppen András apostol szavai szerint: "Megtaláltuk a Messiást!"

A bőjti időszak az egyházi esztendő haladásában, és főleg mostanság, amikor hamis messiások tömegeket tudnak félrevezetni, arra tanít, hogy nincsen más "messiás", csak ez a Drága, ez az Egyetlenegy, aki érettünk jött az emberi világba, aki a kereszten halt szégyenhalált, s aki éppen ezért tudott örökkétartó életgyőzelmet aratni: Jézus Krisztus.

Adja mindannyiunknak a kegyelem Istene, hogy mi is meglássuk azt, amit Keresztelő János láthatott meg: "Íme, az Isten Báránya!"

—bbp—

Vexilla regis...

Királyi zászló jár elől,
Keresztfá títka tündököl.
Melyen az élet halni szállt,
S megtörte holta a halált.

Kegyetlen lándzsa verte át,
Gonosz vasával oldalát.
S mely szennyet, vétket eltörölt:
Belőle víz és vér ömölt.

Az ősi jóslat itt betelt,
Mít a hű Dávid énekelt:
"Az Úr, halljátok nemzetek!
Kereszten trónol köztetek."

Rajtad tündöklök, drága fa,
Királyi vérnek bíbora.
Ő, választott jeles faág,
Ki szent testét karoltad át!

Világ bűnének zálogát
Te hordoztad, te boldog ág.
Az ellenség gonosz fejét
Megváltónk rajtad zúzta szét.

Szenháromság, dicsérjenek
Üdvösség kútja, mindenek.
Legyen győzelmünk, add meg ezt,
A diadalmas szent kereszt.

Csak a kereszt alatt

Ahová én megyek, most én utánam nem jöhetsz. Utóbb azonban utánam jössz.

(János 13:36)

Uram!

Rejtélyes volt Péter számára ez a szavad. Annak kellett lennie. Mi lehet az a "most", amikor követésedre még alkalmatlan és mi lehet az az "utóbb", amikor utánad mehet? Én úgy látom — és erről a történelem is tanúságot tesz — a "most" és az "utóbb" között a választóvonalat kereszthalálod húzta meg. Most Péter meg azt hiszi, a saját derekassága teszi alkalmassá a tanítványságra. Utóbb megtanulta: Keresztyén az ember csak kereszttel lehet.

Ez a beszélgetés köztet és Péter között folyt. Péter helyében ott állhatott volna bármelyik tanítványod.

Ott állhatott volna a mi keresztyén világunk is, amelyre olyan büszkék voltunk. Örökségünkre, tudásunkra, magunkra voltunk büszkék. De valamiképpen Nagypéntek előtti keresztyénség volt ez, mely nem értette, miért van szükség a szeretet szenvedésére. Éppen ezért futott szét a kereszt láttán ugyanúgy, mint egykor a tanítványok.

Uram!

A Golgotára irányítsd szememet. Ne féljek tőle. Ne is kerülgessem. Irántad való szeretetemmel inkább keressem azt és ott találjam meg, amiért érdemes élni és meghalni.

Ordass Lajos

SZEMÉLYI HÍREK

Nt. Bernhardt Béla, a clevelandi Tamás-templom lelkésze, február 2-án volt 60 éves. Családja, szolgatársai, gyülekezete jókívánságaihoz csatlakoznak lapunk olvasói is.

50. házassági évfordulót ünnepelt **dr. Brachna Gábor** főesperes és felesége sz. Bogád Etelka január 2-án. Makón esküdtek 1936-ban. Kísérje továbbra is az Úr gazdag áldása a jubiláló házaspárt!

Nt. Szirmay József, a detroiti magyar evangélikusok és reformátusok közös lelkésze, december 16-án kórházi műtéten ment át. Legutóbbi hírek szerint egészsége helyreállt és ismét végzi szolgálatát.

ÉN VAGYOK
AZ ÚR
A TE
GYÓGYÍTÓD

8. MÓZES 15:26

Asbóth Gyula

Hazafelé tartó vándorok mindnyájan, ismét búcsút veszünk egy vándortársunktól. Amikor Isten valakit a lelkési szolgálatra elhív, akkor azt mondja neki: Kelj fel és indulj el, mert erőd felett való útid van. Ő is a felülről kapott erővel járta végig az utat. Esendő, botladozó ember, aki azonban királyi követként járt közöttünk, mert Urának üzenetét hirdette. Jézus Krisztus egyházának hűséges papja volt, akinek élete a Megváltó keresztyénje alatt az oltáron égett el a másoknak világító és szolgáló gyertyafényben...

Alsószelestei és hegyfalusi Asbóth Gyula 1904. szeptember 7-én született Szombathelyen. Nagypapa annak az Asbóth Sándor tábornoknak volt az unokaöccse, aki nemcsak a magyar, hanem az amerikai és argentin történelembe is beírta nevét. Szülővárosában, a premontrei gimnáziumban töltötte diákéveit. Teológiai tanulmányait Sopronban végezte. D. Kapi Béla püspök 1927. szeptember 30-án avatta lelkésszé Szombathelyen, ahol egy évig hitoktató lelkészként működött, majd Szegedre hívták lelkési szolgálatra a honvédséghez. 1932-ben már a debreceni dandárparancsnokságnál szolgált. Kaposvárott kötött házasságot 1933. szeptember 5-én az ottani származású Pfeiffer Ilonkával. Két gyermek született házasságukból: Ilona és Gyula. 1936-tól 1941-ig a soproni Rákóczi Hadapródiskolában tanít, ugyanott hitoktató is, majd a budapesti Bolyai Műszaki Akadémia intézeti lelkésze és rendes tanára. 1944-ben — már őrnagyi ranggal —, mint tábori alesperest frontszolgálatra vezénylik a 3. hadtest parancsnokságához. Családjával csak 1945 őszén találkozik Németországban, ahol Egyed Aladárrel együtt 6 évig vezette az Evangélikus Lelkigondozói Szolgálat munkáját. A kivándorlás során Amerikába került, előbb Lorainba, ahol egy gyár udvarát söpörte, hogy családját eltarthassa, majd Clevelandba. Mindkét városban és egyebütt is számos alkalommal hirdetett igét; egyházi és nemzeti ünnepélyek keresett szónoka volt. 1954. február 1-én detroiti gyülekezetünk hívta meg lelkészenek, ahol 3 évtizedig szolgált, az utóbbi években már nyugdíjasként. Mindennapi élete, igehirdetői és lelkipásztori hűsége maga is prédikáció volt. 1984 márciusában Ligonierba költöztek, ahol csendes visszavonultságban élt a lelkészpár.

Teremtő Urától kapott földi ideje 81 esztendő volt. Karácsony előtt, 1985. december 21-én hajnalban hívta haza Menyeyi Gazdája. A temetési istentiszteletet december 23-án Ligonierban az Amerikai

Magyar Evangélikus Konferencia képviselőjében Markovits Pál ny. ev. lelkész vezette, aki az életrajzi adatokat olvasta fel, végezte a búcsúztatást, majd az elbocsátás szertartását. Igéhirdetéssel szolgált ITs 4:13—18 alapján Kovács Pál ref. lelkész, a Bethlen Otthon igazgatója. William Oes-

terlin helybeli ev. lelkész angolul hirdette a vigasztalás ígét a 130. zsoldár nyomán. Az elhangzott két énekből: "Mind jó, amit Isten tészen" (376) és "Az Úr gondot visel" (371) — kicsendült az elhunynak Urába vetett rendíthetetlen bizalma, a halálra való felkészültsége és a Krisztusba vetett reménysége. Földi hamvait később helyezik el a ligonieri temetőben.

Asbóth Gyula távozása nemcsak szerettei szívében hagyott fájdalmas ürességet. Volt tanítványai, bajtársai, lelkésztestvérei és szeretett detroiti gyülekezete istenhözadásja kíséri őt az örök életre, hálát adva mindazért a jóért, amit Isten rajta keresztül adott. Fogadjá kegyelmes ítélet után üdvösségre a hűséges Isten, s hangozzék el felette is a drága ige: "Jól van, jó és hű szolgám: hű voltál a kevesen, ezután sokat bízik rád. Menj be a te Uradnak örömebe!" (Mt 25:21)

(ze)

Volt, amit Isten sem tudott elmondani, hanem csak tett: Krisztus meghalt. Halálát nem lehet elmondani. Az cselekedet volt.

A LÉLEK SODRÁBAN

Emlékezés a 40 év előtti magyarországi eseményekre keresztyén látószögből

E cikk első része lapunk legutóbbi számában volt olvasható. Írója reá kíván mutatni olyan magyarországi eseményekre, melyek nem kerültek bele a 2. világháború végéről az évforduló kapcsán írt könyvekbe és újságcikkekbe. 1945 első hónapjai, ez a sok szenvedései és külső nyomorúsággal megterhelt időszak, az Isten Szentlelke nem várt munkájának a rendkívüli ideje volt. Váratlan időben és helyeken valósult meg a Kiskáté tanítása a Szentlélek felől, hogy Ő "a földön élő egész anyaszentegyházat ... elhívja, gyűjti, megvilágosítja..." Erről szóló számos példa után a cikkíró elmondja, hogyan akarták az egyik gyülekezet tagjai a saját rombadőlt otthonaik helyett először a templomot használhatóvá tenni. Nincs építőanyag, nincs szakember, ha lenne is, nem tudnánk megfizetni — kétségkedett a lelkész. Néhány nap múlva csodálatos módon akadt építőanyag, csak el kellett szállítani, mielőtt eltűnt volna.

A megbeszélés eredménye az lett, hogy valamelyik hadsereg által az egyik lelkési irodát magában foglaló épület udvarán hagyott szekérbe "befogták" magukat a lelkészek, más egyházi alkalmazottak, laikusok és a megsérült templomunkhoz hordták a testvérgyülekezet megálmodott temploma számára megvásárolt építési anyagot. Tehát az a kifogás, hogy nincs anyag, Isten csodálatos közbelépésére eltűnt.

Valahogyan jelentkezett egy mesterember is. 30 kiló zsírrért és 100 kiló lisztrért elvállalta, hogy a rendelkezésre álló anyaggal úgy rendbehozza a templomot, hogy azt ismét tudjuk használni.

Ajánlata lesújtott, mert nem tudtuk elképzelni, hogy az említett "fizetség"-et össze tudjuk hozni, hiszen az embereknek nem volt a saját maguk táplálására sem ennivalójuk. Mindenesetre a legközelebbi istentiszteleten kihirdettük, hogy mi az akadálya a templom rendbehozatalának.

Bizonyos rezignációval tettük ezt meg, de az istentisztelet végén a hívek egy csoportja megint odajött a lelkészhez: "Tesék kihirdetni, hogy a legközelebbi istentisztelettől kezdve kosarak lesznek a bejáratnál, amelyekbe mindenki beleteheti "javítási felajánlását".

Nem hittük, hogy lesz felhívásunknak eredménye, de megszégyenültünk. Három vasárnap során összejött a 30 kg zsír (néha féldecis csupokban) és a 100 kg liszt.

ERŐS VÁR

AMÉRIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

ERŐS VÁR (USPS 178560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) for \$3 per year by the Hungarian Conference—Lutheran Church in America, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102. Second-class postage paid at Cleveland, OH. POSTMASTER: Send Address changes (Form 3579) to

ERŐS VÁR

P. O. Box 02148, Cleveland, OH 44102

No. 1. (237) Vol. 52.
FEBRUARY 1986

A "Lutheran Church in America"
Magyar Konferenciájának lapja.

Szerkesztő és kiadó:

Juhász Imre

Munkatársak:

a magyar evangélikus lelkészek.

FONTOS!

Minden szerkesztési anyag, kézirat, gyülekezeti hír, úgyszintén a lappal kapcsolatos minden levelezés, előfizetés és adomány erre a címre küldendő:

"ERŐS VÁR"

P. O. BOX 02148

CLEVELAND, OH 44102

Az "ERŐS VÁR" előfizetési díja belföldön egy évre 3 dollár. Kanadában és egyéb külföldön évi 4 US dollár, vagy 5 kanadai dollár.

Be nem jelentett címváltozás esetén a posta a kézbesíthetetlen újságot megsemmisíti, a kiadóhivatalnak pedig külön portót kell fizetnie. Erre a költségre különösen nem-előfizetők, késedelmező előfizetők, vagy többéves hátralékban lévők esetében nehéz fedezetet találni.

Ezért kérjük olvasóinkat, hogy minden esetben pontosan adják meg címüket a "Zip Code" szám feltüntetésével együtt! Az újságot "zip code" szám nélkül nem kézbesíti a posta. Címközlésnél tüntessék fel az utca megjelölését is, pl.: St., Rd., Ave. Ugyanis egyes postai zónákban azonos nevű utcákat csak így lehet megkülönböztetni.

Printed by

Classic Printing Corporation

9527 Madison Ave., Cleveland, Ohio 44102

Március utolsó vasárnapján, amely 1945-ben Virágvasárnap volt, ünnepélyes menetben átvonult a gyülekezet az ideiglenesen rendbehozott templomba és megkezdte a szokott helyen az Ige meghallgatását és a szentségekkel való élést.

Luther Márton a Kis Kátében, amikor az Apostoli Hitvallás befejező részéről tanít, azt mondja, hogy a **Szentlélek meg is szentel**. Mit jelent ez? Azt, hogy emberi gondolatainkat, beszédünket és cselekedeteinket, amelyek akár az egyének, akár a keresztyén gyülekezetek tevékenységeinek megnyilatkozásai, és amelyek önmagukban nemcsak hogy tökéletlenek, fogyatékosak, hanem sokszor indítóókok sem felel meg Isten akaratának, Ő megtisztítja, és felhasználja az Ő országa építése számára, azaz hasznossá teszi.

Számos jel utal Istennek erre a megszentelő munkájára, ha a 40 év előtti eseményekre gondolunk. Elsősorban az, hogy akik akkor mint keresztyének (akár lelkipásztorok, akár egyszerű hívek) szolgálni szerettek volna, nem voltak jobbak, mint elődeik vagy azok, akik követték őket. Tulajdonképpen nem is csináltak semmi olyat, ami rendkívüli volt és amit mások, hasonló körülmények között nem tettek volna meg. Amit tettek, az sem volt minőségileg jobb, nemesebb, kiemelkedőbb, mint régebbi szolgálataik, sőt sok esetben sok kívánni valót mutatott fel. Mégis, Istennek úgy tetszett, hogy másokat hitre vezető vagy a gyenge hitűeket erősítő munkának lehettek eszközei.

Még valamit meg kell jegyeznünk, ha a 40 év előtti állapotokra gondolunk. A közelmúlt eseményeinek emlékei, a körülmények és a jövővel kilátásai — emberi szempontból tekintve a dolgokat — főleg a gonoszság hatalmáról tettek bizonyosságot, amely magában foglalta az emberek csődjét is. Mégsem voltak az Evangéliumnak és így a Lélek munkájának a hatáskörébe kerültek reménység nélkül, mégsem estek letargiába, hanem az Úrra tekintve fordultak a jövő felé. Mint lelkipásztor, alig találkoztam azzal a kérdéssel ezekben a hónapokban, amit később, sokkal kevésbé reménytelen helyzetekben és azóta is sokszor így fogalmaztam meg: "Lehet-e a gonoszság ilyen áradatát látva, egyáltalán hinni?" Ugyanígy nem volt kérdés ezekben az időkben, hogy vajjon az Anyaszentegyház nem játszotta-e el a múltban való magatartása miatt a jogát, hogy valamit nyújtson az emberiségnek? A Szentlélek Isten abban is segített, hogy adott spontaneitáshoz bátorságot. Nem tanácskoztunk sokat, nem analizáltuk az adottságokat, a lehetőségeket és az esetleges kudarcok következményeit, mielőtt valamit véghezvitünk volna, hanem igyekeztünk azt megtenni — amit úgy éreztük, hogy megtehetünk —, ami kezünk ügyébe esett, mert

valahogy éreztük: a Lélek velünk van és ha Neki tetszik a mi szolgálatunk, azt diadalra juttatja.

Végül azt is tanuljuk Luther Kátéjából, hogy a **Szentlélek megtartja az egyéneket és az Anyaszentegyházat az igaz hitben**.

40 évvel ezelőtt ez is nyilvánvaló lett.

Sokan figyelmeztettek bennünket, hogy az első nehézségek elmúltával vagy újabb nehézségek jönnek, amelyek azután megtizedelik, vagy legalábbis óvatossá teszik az Ige után szomjas lelkeket, vagy pedig a bajok elmúltával az embereknek az lesz a véleményük, hogy kevésbé lesz szükségük Istenre — vagy egyáltalán nem lesz szükségük Reá. Mindez nem következett be, nem csupán a következő hónapokban, de években sem. 1945-ben egy másik gyülekezetbe kerülve, alig tudtuk kielégíteni a hívek igényét, hogy a hetenként négy vagy több helyen tartott "vándorbibliaóra" (amely magában foglalta, hogy a szomszédokat, sokszor felekezeti különbség nélkül is, meghívták az összejövetelekre) az ő otthonukba is eljusson. Több ifjúsági csoportot kellett alakítani, énekkarok szerveződtek és megindultak a sok áldást hozó evangélicációs hetek. A gyülekezetek tagjai, főleg pedig a fiatalok, keresték az egymással való találkozás és együttlét alkalmait, mégpedig nem csak az egyforma hátterű gyülekezetekhez tartozók örültek egymásnak, hanem a különböző körülmények közül származók is. Munkásfiatalok és iskolába járók, falusi gyülekezetekben élő lányok és fiúk boldogan voltak együtt találkozókon, amelyeket havonta többször rendeztek meg, spontán elhatározás következményeként.

E sorok írója 1946 végén eltávozott Magyarországról és hosszú ideig az ország határain kívül élő magyar keresztyének lelkipályozásának a szolgálatában munkálkodott. A 40 évvel ezelőtti magyarországi lélekáradás emléke azonban mindenhová elkísérte és szolgálatában biztatást adott neki, mert azt bizonyította számára, hogy sem egyházi szolgálat, sem annak következménye nem emberi munka, hanem Isten Lelkének munkája. Ezt a Lelket ígérte Jézus mennybemenetelekor az első gyülekezetnek (Csel 1:8) és ígérte meg is tartotta. Ebben van a záloga annak a krisztusi kijelentésnek, hogy az Ő eklézsiáján a poklok kapui sem vesznek erőt (Máté 16:18).

Ma, amikor sokan aggodalmaskodva néznek a jövő elébe vagy erőfeszítéseik sikerétől látják annak biztosítását, jó ezekre az igehehelyekre gondolni. A jövő Isten kezében van. Annak az Istennek a kezében, aki Krisztusban megmutatta, hogy Ő a mi szertető Atyánk.

Ha így állanak a dolgok, mit tehetünk mi, emberek?

Lukács evangéliuma 11. részében megta-

lálhatjuk a feleletet: "Ha tehát ti, gonosz létekre tudtok gyermekeiteknek jó aján-dékokat adni, mennyivel inkább ad meny-nyei Atyátok Szentlelket azoknak, akik kérik tőle?" (13. vers).

Ez az egyetlen, amit tehetünk, és hála legyen Istennek, a felhíváshoz egy ígéretet is kapcsolt. Azt, hogy újból és újból elküldi az Ő Lelkét.

Így reményünk lehet, hogy nemcsak a múltat tekintve tehetünk bizonyosságot a Lélek áradásáról, hanem ismételten szemtanúi lehetünk annak, sőt annak sodrába ma is bekerülhetünk. -y-y

Erdélyben és Bukarestben jártunk:

Európa legkeletibb magyar evangélikus gyülekezeteiben

A mai Románia területén, mintegy három tucat gyülekezetben, amelyek néhány szlovák és egy román nyelvű gyülekezettel együtt az *Agostai Hitvallású Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyházat* képezik, körülbelül 30 000 magyar anyanyelvű evangélikus él. Ezek az egyházközségek és az azokban szolgáló lelképásztorok az elmúlt

hónapokban több külföldi látogatót fogadhattak, köztük *Káldy Zoltán* püspököt, az Evangélikus Világszövetség elnökét, *Pósfay György* lelkészt, a Világszövetség genfi központi hivatalának előadóját és *Terray László* norvégiai evangélikus lelképásztort, a "Norea" ev. missziói rádiószolgálat magyar műsorainak felelős szerkesztőjét. Az ERŐS VÁR munkatársának november végén alkalma volt beszélgetést folytatni Terray Lászlóval és az alábbiakban be szeretnénk számolni e beszélgetés főbb pontjairól.

ERŐS VÁR: Terray nagytiszteletű úr, mikor járt legutóbb Romániában és mely gyülekezeteket látogatta meg?

TERRAY: 1985 októberében első alkalommal látogattam el *Arad* városába, s tekinthettem meg az ottani, 1907-ben épült nagyméretű templomot. A gyülekezeti teremben tartott bibliaórán, melyen különben az evangélikus külmiszió szolgálatáról tartottam élményeken alapuló beszámolót, be is kellett valljam a gyülekezetnek, milyen alaptalan volt az a félelmem, hogy megcsökkent létszámú gyülekezetek számára túl nagy terhet jelenthet épületeik fenntartása, mert hiszen igen szép rendben tartja templomát ez az 1000 lelkes gyülekezet.

Az aradi templom nem az egyetlen nagy evangélikus templom Erdélyben. Igaz, van köztük egészen szerény istenháza, mint az új *sepsiszentgyörgyi* (mely most különben harangot is fog kapni), de ugyanúgy vannak nagyméretűek is, abból az időből, amikor nagyobb számú evangélikus tartozott a gyülekezetekhez. De egyben megegyeznek: a gyülekezetek komoly felelősséget éreznek templomaik iránt. Szép példa erre a *fazekasvarsándi* gyülekezet is, melyben szintén tettem rövid látogatást. Az elmúlt évben példás módon kívül-belül rendbehozták szép templomukat.

ERŐS VÁR: Európa keleti országai-ban, a második világháború végéig, az evangélikusok egy része német szolgálato-kat igénylő gyülekezetekbe tömörült. Olvastunk arról, hogy a németajkú evangélikusok közül sokan kényszerből vagy önkéntesen Németországba telepedtek át. Mi történt a háború után az Erdély déli részében, illetőleg Beszterce-Naszód és Maros-Torda megyében élő száz evangélikusokkal?

TERRAY: Természetesen az ő soraik is megfogyatkoztak a háború alatti és azt követő események következtében, sőt a "családok egyesítése" címén folyó kíván-

GYÜLEKEZETI HIREK

CLEVELAND—NYUGAT

Lelkész: **Juhász Imre**

Templom: W. 98 és Denison Avenue — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th Street (44102). Telefon: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven.

A jan. 16-án megtartott évi közgyűlésen elhangzott jelentések szerint 1985-ben vasárnaponként átlagosan 63 hívünk vette igénybe az egyház igehirdető és tanító szolgálatát, e számon belül az angol templomlátogatás változatlan maradt, a magyar 2-vel emelkedett. Hat keresztesítés, 5 konfirmálás, 3 esketés, 3 temetés volt. 675 úrvacsorát osztottunk ki.

A pénzügyi bizottság jelentette, hogy 1985. évi bevételünk \$50,461.72-t tett ki (ebből 9173.98 a Schandl hagyaték), míg a kiadás 44,141.44-re rúgott. Az 1986. évi költségvetési keret: 42,772.00. Missziói pénztárunk az egyházközsületnek átutalt 2054.37-et, a Magyar Konferenciának 228.01-et. Híveink adakozása egyéb közegyházi célokra 565.50. Az *Erős Vár* sajtóvasárnap nyomán beérkezett adományok és előfizetések összege: 305.50.

Teremtő Ura kihívta a földi életből az Abaúj megyei Pamlényből származott özv. **Bertalan Kálmánné** sz. hegymegi Kiss Mária testvérünket. Miskolcon hunyt el 87 éves korában február 14-én. "Csak Istenben nyugszik meg lelkem, tőle van az én szabadulásom" (Zsolt 62:2).

Jubileumi évünkben sor kerül elhanyagolt helyiségeink renoválására, főképpen a konyháéra, 4000 dollárt meghaladó költséggel. A javítási költségek fedezéséhez híveink egymással versengő összefogására lesz szükség!

Valamennyi clevelandi magyar egyház részvételével ökumenikus istentisztelet lesz **április 20-án**, vasárnap du. 1/3-kor a Szent Erzsébet templomban, 9016 Buckeye Road. Igihirdetők: Juhász Imre, gyülekezetünk lelkésze, valamint dr. Nyeste János, a vendéglátó egyház plébánosa.

Aranyjubileumunk — pünkösdi ünnepén, május 18-án adunk hálát az Egyház Urának a

gyülekezet félévszázados fennállásáért! Az ünnepi istentiszteleten de. 11-kor dr. **Kenneth Sauer** püspök prédikál. A jubileumi díszében 12.30-kor kezdődik, jegyek ára \$12.

NEW BRUNSWICK

Lelkész: **David B. Johnson**

Templom (Ascension Lutheran Church) és lelkészi hivatal: 247 Somerset St. (08901). Tel.: (201) 545-4961. Magyar istentisztelet a hónap második vasárnapján (január-februárt kivéve) de. 9-kor. Angol istentisztelet vasárnaponként de. 10.15-kor. A beszolgáló magyar lelkész, **Varga Emil** címe: 28 Voorhees Rd. (08901), tel.: (201) 247-7045

A 78 éves, már csak kis részben magyar gyülekezet lelkészi állása az elmúlt év első felében üresedésben volt. Év közepén iktatták be az akkor felszentelt David B. Johnson-t. Az új lelkész és a felújított presbitérium — értesülésünk szerint — az eddiginél nagyobb mértékben tartja szem előtt a magyar egyháztagok érdekeit. Nt. **Varga Emil** ny. ref. lelkész, aki a magyar istentiszteleteket végzi, ebben a gyülekezetben nőtt fel, itt konfirmálták, s a 30-as években — néhai Szabó Sándor lelkész alatt — az egyház organistája és harangozója volt. Mint írja — a karácsonyesti magyar úrvacsorai istentiszteleten 32-en vettek részt.

CHICAGO

Az itteni magyar evangélikusok számára **Fabiny Tamás** siófoki lelkész tartott istentiszteletet február 9-én, du. 4 órakor a **Mayfair (ALC)** templomban, 4335 W. Lawrence Ave. **Fabiny Tamás** ebben a tanévben a csikágói teológia hallgatója. Az igehirdetés textusa Mt 8:1—13 volt. Az istentiszteleten, melyet szeretetvendégség követett, kb. 45-en vettek részt. Legközelebb úrvacsorai istentisztelet lesz szintén ebben a templomban, április közepén, vagy második felében. Érdeklődők hívják **Tomaj Gusztáv** testvérünket a következő telefonszámon: (312) 463-4029.

Az imádságban a fül épp oly fontos, mint a nyelv.

dorlás ma is csökkenti számukat. De a németajkú egyházközösségeket magában foglaló egyházi szervezet, amelynek hivatalos neve az *Ágostai Hitvallású Evangélikus Egyház*, ma is majdcsak ötször annyi hívőt gondoz, mint a főként magyar gyülekezetekből álló Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyház. Püspöke, a magyarul jól beszélő Dr. Klein Albert, hosszú ideig tagja volt az Evangélikus Világszövetség teológiai bizottságának, valamint az Egyházak Világtanácsa központi bizottságának.

ERŐS VÁR: Hallhatnánk valamit a Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyházzal és annak gyülekezeteiről?

TERRAY: Bár ebben az egyházban a gyülekezetek többségében csak magyar nyelven folynak az igehirdetések és egyéb szolgálatok, elmondhatjuk azt is, hogy a magyar nem az egyetlen nyelv ebben az egyházi közösségben. Tartoznak hozzá román- és szlováknyelvű gyülekezetek is, s több gyülekezetben a német is szolgálati nyelv a magyar mellett. Négy nyelvvel bizonyos "nemzetközi" jellege is van tehát ennek a kis egyháznak.

33 000 egyháztagjával a zsinatpresbiteri egyház az Evangélikus Világszövetség *kisebbségi*, de nem *legkisebbségi* egyháza közé tartozik. 36 gyülekezetében körülbelül ugyanannyi lelkész és lévita (diakónus) hirdeti az Igét vasárnaponként. Ha a nyugdíjas, de még szorgalmas lelkészeket is hozzávesszük, negyvenen felül van a lelkészek száma.

ERŐS VÁR: Azt hallottuk, hogy tartoznak románnyelvű gyülekezetek is a Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyházhoz. Hogyan keletkeztek ezek?

TERRAY: Elsősorban el kell mondanunk, hogy *csak egy* ilyen egyházközösség tartozik a Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyházhoz és ez az ország fővárosában, Bukarestben szolgál. Minthogy ez a világ *egyetlen románnyelvű evangélikus gyülekezte*, érdemes történetével foglalkozni.

A második világháború alatt és után, a Norvég Egyházi Misszió munkájából alakult ez a gyülekezet *Bukarestben*. Tagjai leginkább keresztyénné lett zsidókból kerültek ki, s egy időben 4-500 lelkes istentiszteleti részvétellel a világ legnagyobb zsidókeresztyén gyülekezetének számított. Más országokkal összehasonlítva, a romániai zsidóknak csak kis része pusztult el a zsidóüldözések idején. 1945 után azonban kivándorlás folytán csökkent a zsidók és zsidókeresztyének száma Romániában. Izráelben ma kb. 400 000 romániai származású él, Tel Avivban többek között két románnyelvű napilap jelenik meg. A bukaresti evangélikus gyülekezet tagjainak legnagyobb része is Izráelbe vándorolt ki, s ott törzset alkotva a Norvég Misszió ottani ev. gyülekezeteinek; van közöttük magyar anyanyelvű is. Maga a bukaresti gyülekezet azonban erősen megfogyott, s mai 60–80 tagja között alig akad már zsidószármazású. De vasárnapi istentiszteleteik és hétköznapi bibliaóráik a gyülekezet nagyságához képest jól látogatottak. Összejöveteleiket a *bukaresti magyar gyülekezettel* közösen használt templomban tartják, mely a világháború után épült. Úgy tudom, hogy az elmúlt hónapok során, Káldy Zoltán, az Evangélikus Világszövetség elnöke meglátogatta ezt a két

gyülekezetet: a magyar istentiszteleten Isten igéjével szolgált, míg a románnyelvű istentisztelet látogatóit, tolmács segítségével köszöntötte.

ERŐS VÁR: Hallhatnánk valamit a többi gyülekezet életéről is?

TERRAY: A két bukaresti gyülekezetől eltekintve, a zsinatpresbiteri egyház többi gyülekezete mind a Kárpátokon belül található. Dr. Szedressy Pál püspök 1975-ben lépett Argay György püspök örökébe, s a püspöki székhely *Kolozsvárra* helyezéseével a kolozsvári evangélikus templom lett a zsinatpresbiteri egyház "székesegyháza". Mikor itt az október 27-i vasárnapi istentiszteleten ígét hirdettem, az oltári szolgálatot Kovács Attila püspöki titkár, Kovács László hosszúfalu—felszegei lelkész és püspökhelyettes fia látta el, s Szedressy püspök leánya Márta orgonált. Mint korábbi látogatások alkalmával, most is erős benyomást tett rám az istentisztelet gazdag liturgiája, mely az északi egyházakéval vetélkedhetnék. Két áldott emlékü erdélyi evangélikus lelkész, Járosi Andor és Kiss Béla teológiai magántanárok munkásságának gyümölcse ez. Kovács Attila különben maga is kitűnő orgonista; két napra rá a Farkas-utcai református templomban adott Bach-hangversenyt, a kolozsvári Filharmónia rendezésében.

Az egyházkerület két esperességének jelenleg *Arad és Barcaújfalu* a székhelye, az előbbinek Mózes Árpád, az utóbbinak Jakab Mihály az esperese. *Brassó és környéke* az országnak az a része, melyben leginkább tömörülnek magyar evangélikus gyülekezetek. Itt van ugyanis, "Hétfaluban", az a *hét község* (ma már részben városrész), melyek mindegyikében van egy vagy két evangélikus templom és evangélikus gyülekezet: *Bácsfalu, Türkös, Csernátfalu, Hosszúfalu, Pürkerec, Zajzon és Tarang*. Ezek már a "nagy" gyülekezetek közé számíthatnak, 500 és 1000 közötti lélekszámmal, sőt némelyik azon felül. Országos viszonylatban a gyülekezetek negyed-része 400-nál kisebb lélekszámú, míg kettőnek a lélekszáma a 2000-et is jóval felülmúlja.

ERŐS VÁR: Hol képezik ki a Zsinatpresbiteri Evangélikus Egyház lelkészeit?

TERRAY: A kolozsvári teológián, mely az erdélyi történelmi egyházak közös intézménye. Ott Dr. Lengyel Lóránt az evangélikus tanár; a hallgatók között öt evangélikus van, ezek egyike nőhallgató. Már a jövő őszi felvétellel is van több jelentkező. Kell is, mert az utánpótlás igen fontos ebben a kis egyházban.

A múltban egy-két lelkész néhány fél-évet a kolozsvári teológia német nyelven oktató és szolgálatát Nagyszében végző intézetében tölthetett, hogy felkészüljön németül beszélő hívek gondozására is.

ERŐS VÁR: Lelkész úr említést tett az

Az AMEK 21. közgyűlése

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia kétévenként esedékes közgyűlését 1985. november 10-én és 11-én tartotta a Nyugat-Clevelandi Magyar Evangélikus Egyháznál 7 lelkész és 23 világi delegátus, ill. látogató részvételével. A vasárnap esti megnyitó istentiszteleten 24-en vettek úrvacsorát. "Parázs a tóparton" témával Fabiny Tamás siófoki s. lelkész hirdetett ígét Jn 21:1-14 alapján. Juhász Imre helyi lelkész volt a liturgus. Az istentiszteletet követő szeretetvendégség és ismerkedés után megnyílt közgyűlés meghallgatta dr. Brachna Gábor főesperes elnöki jelentését és beszámolóját az elmúlt 2 év magyar evangélikus vonatkozású eseményeiről, majd vetített képes előadásban lett részese az Evangélikus Világszövetség 1984-ben Budapesten megtartott gyűlésének. A hétfői ülészak foglalkozott a Fasori Gimnázium helyreállításának lehetőségével; több javaslatot fogadott el ez ügyben. A Konferencia pénztári jelentése a kétéves időszakra: áthozat \$5943.56, bevétel \$8901.71, kiadás \$12.676.06, egyenleg okt. 1-én \$2169.21. Az ERŐS VÁR pénztári jelentése: áthozat \$207.79, bevétel \$3023.46, kiadás \$4940.63, egyenleg okt. 1-én \$—1709.38 (deficit). A hiányt a Konferencia pénztára fedezte. Továb-

biakban a közgyűlés foglalkozott az egyesülés révén 1988-ban létrejövő "új egyházzal" kapcsolatos szervezeti kérdésekkel, különös tekintettel a Magyar Konferencia fennmaradási problémáira az új egyházban, melyeket lecsökkent létszámunk hozhat magával. Bemutatásra került két lelkész, akik nem tagjai a Magyar Konferenciának: Fabiny Tamás evangélikus, valamint Juhász-Shepherd Ferenc református lelkész, továbbá Kiss Pál Mihály, aki egy "Assembly of God" bibliatanfolyamot végzett el, és a columbusi ev. teológiától vár minősítéssel, hogy mint "laikus munkás" működhessen. A közgyűlés hosszasan tárgyalta clevelandi Első Egyházunk helyzetét, 3-tagú bizottságot jelölve ki, és kérve, hogy az Első Egyház szintén küldjön ki egy bizottságot a gyülekezet jövőjével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó közös eszmecsere. Egy másik határozat szerint a Magyar Konferencia a nemrég megjelent Útmutató a Biblia olvasásához c. könyvünk 100 példányát ajándékozza a budapesti Teológiai Akadémia hallgatói és a gyülekezetek számára ifjúsági használatra.

* * *

A legközelebbi közgyűlés 1987-ben lesz, később megállapítandó helyen és időben.

Evangélikus Világszövetség elnökének a legutóbbi látogatásáról. Szólt arról is, hogy az amerikai magyar gyülekezetekben ismert Pósfay György Genfben szolgáló lelkész is járt Erdélyben. Tudna röviden az ő látogatásáról néhány szót szólni?

TERRAY: Pósfay lelkész úr az elmúlt öt és fél év során többször járt Romániában, főképpen, mint az Evangélikus Világszövetség kiküldöttje, aki évfordulói ünnepeken, nemzetközi egyházi gyűléseken az evangélikusság világot átfogó szervezetét képviselte. Útjai során mindig keresett alkalmat arra, hogy a magyar gyülekezeteket és az azokban szolgáló lelkészeket, ahol erre lehetősége volt, meglátogassa.

1985 szeptemberében a romániai vallási közösségek összességére egy konferenciát rendezett, amelyre egyes külföldi egyházak képviselőit, főleg pedig ökumenikus szervezetek megfigyelőit meghívta. Így jutott Pósfay lelkész úr, mint az Evangélikus Világszövetség delegációjának a tagja Bukarestbe. Az ott tartott konferencia után Brassóba utazott, ahol találkozott a braszói és környéki lelkészekkel, látogatást téve a szász evangélikus egyház városi lelkészénél és esperesénél is. Majd Kolozsvárra utazott, ahol szeptember 22-én a magyar evangélikus istentiszteleten Isten ígését hirdette, valamint találkozott a gyülekezet és a püspöki hivatal vezetőivel és munkatársaival. Az ország területének elhagyása előtt meglátogatta a *nagyvárad*i lelkészi hivatalt, valamint megtekintette az ottani evangélikus templomot.

ERŐS VÁR: Milyen benyomásokkal tért vissza Nagytiszteletű úr Erdélyből?

TERRAY: Sok erős benyomással tér haza a külföldi látogató ebből az országból, s ebből a testvéregyházból. Hadd említsek itt kettőt. Az egyik a gyülekezeti szolgálatban álló lelkészek s a mellettük önkéntes tisztséget vállaló laikusok *hűsége*. Brassó környékétől eltekintve nagy területeken szétszórva, egymástól nagy távolságra végzik szolgálatukat, több gyülekezethez e mellett nagy szórványterület is tartozik. A másik benyomás a közvetlen, *családias viszony* és hangulat a lelkészek között s a gyülekezetekben általában. Ennek így is kell lennie. Hiszen Isten gyermekei egy nagy családhoz tartoznak. De különösen is érezhető az összetartozás ebben a kis egyházban.

Ne feledkezzünk meg a romániai evangélikus hittestvéreinkről. Ugyanazon nagy család tagjai ők is, mint amelyikhez mi tartozunk.

ERŐS VÁR: Köszönjük Terray László testvérünknek az érdekes beszélgetést. Kérjük, gondoljon máskor is az ERŐS VÁR olvasóira.

Budapest, Farkasréti sírkert, 1985. szeptember 27.

Megemlékezés Budapesten Ordass Lajos püspök sírjánál

— 40 esztendővel püspöki székébe történt beiktatása után... —

Fasang Árpád: Keresztyén Gyülekezet! Kedves Hittestvéreim!

Azért gyülekeztünk most egybe szeretett lelkészünk és püspökünk sírjánál, hogy hálát adjunk Istennek azért, hogy 40 évvel ezelőtt, 1945. szeptember 27-én Ordass Lajost beiktatták a Bányai Egyházközség püspöki székébe, azt követően pedig a Deák-téri gyülekezet első lelkészi állásába.

Úgy gondolom, akkor igazán méltó e megemlékezésünk, ha hagyjuk, hogy Isten Ordass Lajos igehirdetésén keresztül szóljon ismét hozzánk. Meggyőződésem, hogy a hét esztendővel ezelőtt elhunyt Ordass Lajos ma is építi Jézus Krisztus anyaszentegyházát. Egész életművével, messzire sugárzó példás életvitelével s mindennek előtt az Evangéliumhoz való tántoríthatatlan hűségével. Élete legfőbb céljának s a mindenkorai egyház legfontosabb feladatának az evangélium-hirdetést tekintette, ahogyan aktív szolgálatba való visszatérése után nem sokkal mondta: "Legfontosabb feladatunk, hogy megszólaltassuk az Evangéliumot a magyar népnek." Egy majd ötven évvel ezelőtt írt igehirdetését szeretném felolvasni, mint hallani fogjuk, a benne kifejtett üzenet ma sem vesztett időszerezéséből.

JELLEM

És bemenvén, általméne Jérikón. És íme vala ott egy ember, akit nevérről Zákeusnak hívtak; és az fővám-szedő vala, és gazdag. És igyekezék Jézust látni, ki az; de a sokaságtól nem láthatá, mivelhogy termete szerint kis ember volt. És előre futván felhága egy eperfüge fára, hogy őt lássa; mert arra vala elmenendő. És mikor arra a helyre jutott, feltekintvén Jézus, látá őt, és monda néki: Zákeus, hamar szállj alá; mert ma nékem a te házadnál kell maradnom. És sietve leszállá, és örömmel fogadá őt. És mikor ezt látták, mindnyájan zúgolódának, mondván, hogy: Bűnös emberhez ment be szállásra. Zákeus pedig előállván, monda az Úrnak: Uram, ímé minden vagyonomnak felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit patvarkodással

elvettem, négy annyit adok helyébe. Monda pedig néki Jézus: Ma lett idvessége ennek a háznak! mivelhogy ő is Ábrahám fia. Mert azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett.

Luk. 19:1-10.

Van korunknak sok ámulatba ejtő tehetsége, ügyessége, de szegény a jellem erejében. Kevés az ember, aki ingathatatlan hittel, erős akarattal és kitartó elhatározásokkal él. Kiváló emberek buknek el, mert a gerinc, mely egyenesen tarthatná őket, hiányzik belőlük.

Nem kevésbé jellemző vonása ez korunk vallásos életének. Mily sok a bizonytalankodás e területen is. Különböző vallásos irányzatok között ingadozik megszámlálhatatlanok tömege, kemény, megállásra alkalmas alap nélkül. A helyett, hogy a vihart állt régi mellett megállnának, a pillanat hangulata uralkodik rajtuk. És nemcsak egyesek vallásos életének jellemzője ez, hanem nagy közösségek életének is. Kétkedéssel minden után kérdőjelet tesznek. Nem a hit, hanem a kétkedés van az uralmon. Így csak természetes, hogy fogyatkoznak a keresztyén jellemeik.

Bibliai történetünkben erős jellemű ember áll előttünk. Zákeus minden szavából az egészen komoly elhatározás hangja csendül ki. Már a Jézussal való találkozás keresése is mutatja a kemény elhatározású embert. Még erősebben szembeötlik ez, amikor Jézus betér a házához. "Íme, Uram, vagyonom fele részét szétosztom a szegények között és ha valakitől zsarolással valamit elvettem, négyszeresen kárpótolom." Ez az önkéntes gyónás és a hozzáfűzött ígéret mutatja, hogy nem akar eltakargatni semmit, nem szepíti a bűneit. Szinte inkább attól fél, hogy nem sikerül neki mindennel leszámolnia. Az erős jellemnek a vonásait nagyon élesen látjuk meg akkor, ha pénzzel van neki dolga. Ezen a területen ütközik ki legvilágosabban a jellem fogyatkozása, vagy ereje. Sokszor olvasunk

SECOND CLASS PUBLICATION.
POSTMASTER: DO NOT FORWARD.
SEND FORM 3579 TO
ERŐS VÁR (USPS 178560)
BOX 92148, CLEVELAND, OH 44102

híradást arról, hogy magánosságban meghaltak vagyontuk különböző jótékony intézményekre hagyományozták végrendeletükben. Ilyenkor szokásunk lélekben megállni egy pillanatra, hogy elismeréssel adózzunk a nemes cselekedetért. Kérdés, hogy csakugyan olyan nemes-e minden esetben az a cselekedet? Tudjuk a tételt, hogy földi javakból a lelkünk semmit sem vihet magával a túlsó révpartra. Ettől végleg el kell itni búcsúznia. Nemesebb volna a cselekedet akkor, ha ugyanezt meg tudná tenni a Mammon tulajdonosa, addig, amíg még él. Ezt tette Zákeus. Nem azt mondta: majd ha meghalok, végrendeletben kárpótlom azokat, akiket megcsaltam, — hanem inkább azt mondta: most életem napjaiban számolok el azzal, aki ellen vékeztem. Ebben van a jellemerő.

Ez az elhatározás azonban csak akkor támadt föl benne, amikor Jézussal találkozott. Nála erősödött meg jelleme. Jézus az, aki megteremti az erős keresztyén jellemeket. Mert ő maga hordozta magában a legerősebb jellemet. Volt benne annyi erő, hogy a bűnben élő világot megváltsa. Útjáról nem térítette le még a keresztfá sem. Mindenki, akiben ingadozó a jellem-erő, siessen hozzá. Hősi keresztyén jellemmé ő formál minket. Ez akkor történik, ha Jézussal szemtől szembe bűnvallástételig jutottunk el. Őelőtte igazabban látjuk meg bűneinket. Az igazi erős jellem legjobb ismertető jele pedig a bűnnel szemben mindenkor éber lelkiismeret. Jézustól kapjuk jellemünknek azt a szilárdságát, melynek birtokában nem kérdezzük már a tömeg ítéletét, csak Isten akaratát. Így szakad meg bennünk minden félmunka. Befejezetlen kezdetek, be nem váltott ígéret, találomra való kísérletezés megszűnik bennünk. Jézusnál munkára képes új, erős akarat születik.

A leggyöngébb jellem is erős lesz és törhetetlen: — Jézus segítségével!

Megváltó Urunk! Jézus Krisztus!

Ingadozó szívünket Te ismered legjobban. Elbizakodottsággal tekintünk magunkra — Benned viszont kételkedünk. Ismered erőtlenségünket is. Azt gondoljuk: hitben élünk, de amikor megpróbáltatások szakadnak ránk, megrettenünk a kereszttől.

Kérünk: szemünket tedd látóvá. Hogy veled Téged nézzünk és meg is lássunk. Igéddel úgy ajándékozz meg minket, hogy megtapasztalhassuk annak hatalmát és így kiszórjon a lelkünkben minden kishitűséget.

Adj belénk annyi igazi emberszeretetet, hogy fölismerjük társainkban az üdvösségre vágyó testvért és magunk

— nyomodban — üdvösségünk felé tartunk, másokat pedig — vonzó példával — Hozzád hívogassunk.

Ezért add ajkunkra a bizonyágtétel hűséges szavát.

Amen.

özv. Ordass Lajosné: (meghatódva, szakadozva, helyenként nehezen érthetően, sírva)

Mindenkinek nagyon köszönöm, hogy eljött... És csak annyit fűznék hozzá, hogy meggyőződésem szerint férjem, a 40 évvel ezelőtti beiktatással kezdődőleg... egészen halála napjáig... a bányai, majd a déli evangélikus egyházkerület törvényes püspöke volt... Köszönöm szépen.

Mindennapi kenyér

— Útmutató a Biblia olvasásához —

1986. MÁRCIUS HÓ

1. Mt 12:38-42 — Zsid 12:1-11

BŐJT 3. VAS. — MÁR. 2.

Heti ige: Lk 9:62

- 1Kor 10:1-13 — Lk 13:1-9
- 1Pt 1:13-21 — Zsid 12:12-17
- Mk 9:38-41 — Zsid 12:18-24
- Lk 9:51-56 — Zsid 12:25-29
- Jer 20:7-13 — Zsid 13:1-6
- 1Ts 2:13-20 — Zsid 13:7-14
- 2Tim 4:1-5 — Zsid 13:15-25

BŐJT 4. VAS. — MÁR. 9.

Heti ige: Jn 12:24

- 1Kor 1:18-31 — Lk 1:3, 11-32
- Jer 11:18-20 — Jn 12:1-11
- Fil 1:15-21 — Jn 12:12-19
- Ézs 54:7-10 — Jn 12:20-26
- Mk 8:1-9 — Jn 12:27-36
- 2Kor 4:11-15 — Jn 12:37-43
- Jób 7:11-21 — Jn 12:44-50

BŐJT 5. VAS. — MÁR. 16.

Heti ige: Mt 20:28

- Fil 3:8-14 — Lk 20:9-19
- 1Móz 22:1-13 — Jn 13:1-11
- 4Móz 21:4-9 — Jn 13:12-20
- Jer 15:10, 15-21 — Jn 13:21-30
- Jób 10:21-27 — Jn 13:31-35
- Jn 11:47-54 — Jn 13:36-38
- Zsid 10:1-18 — Jn 18:1-11

VIRÁGVAS. — MÁR. 23.

Heti ige: Jn 3:14-15

- Fil 2:5-11 — Lk 19:28-40
- Mk 14:3-9 — Jn 18:12-17
- Ézs 51:4-9 — Jn 18:28-40
- Mik 3:9-12 — Jn 19:1-16a
- 1Kor 11:23-26 — Jn 19:16b-22
- Nagy péntek. 2Kor 5:14b-21 — Jn 19:23-30
- Ez 37:1-14 — Jn 19:31-42

HÚSVÉT — MÁR. 30.

Heti ige: Jel 1:18

30. Húsvétvas. 1Kor 15:1-11 — Jn 20:1-18
31. Húsvéthétfő. Lk 24:13-49 — Jn 20:19-23

1986. ÁPRILIS HÓ

- 1Kor 5:7-8 — Jn 20:24-31
- 2Tim 2:8-13 — Jn 21:1-14
- 1Kor 15:19-28 — Jn 21:15-19
- 1Kor 15:35-49 — Jn 21:20-25
- 1Kor 15:50-58 — Ef 1:1-6

HÚSVÉT 2. VAS. — ÁPR. 6.

Heti ige: 1Pt 1:3

- Jel 1:4-18 — Jn 20:19-31
- 1Pt 1:22-25 — Ef 1:7-10
- 2Tim 2:1-5 — Ef 1:11-14
- Rm 13:12-14 — Ef 1:15-23
- 1Pt 2:1-10 — Ef 2:1-10
- Mk 16:9-20 — Ef 2:11-18
- Ézs 25:8-9 — Ef 2:19-22

HÚSVÉT 3. VAS. — ÁPR. 13.

Heti ige: Jn 10:11, 27-28

- Jel 5:11-14 — Lk 24:36-49
- Mt 26:31-35 — Ef 3:1-7
- 4Móz 17:16-26 — Ef 3:8-13
- 1Pt 5:1-4 — Ef 3:14-21
- Mt 18:10-14 — Ef 4:1-6
- Ez 34:23-31 — Ef 4:7-16
- Csel 20:17-38 — Ef 4:17-24

HÚSVÉT 4. VAS. — ÁPR. 20.

Heti ige: 2Kor 5:17

- Jel 7:9-17 — Jn 10:22-30
- Jób 38:31-38 — Ef 4:25-32
- Rm 1:18-25 — Ef 5:1-8
- 2Kor 4:16-18 — Ef 5:9-14
- Csel 17:22-34 — Ef 5:15-21
- Kol 1:15-18 — Ef 5:22-33
- Kol 1:19-23 — Ef 6:1-9

HÚSVÉT 5. VAS. — ÁPR. 27.

Heti ige: Zsolt 98:1

- Jel 21:1-5 — Jn 13:31-35
- Jk 1:17-21 — Ef 6:10-17
- Csel 16:23-34 — Ef 6:18-24
- Lk 19:37-40 — Jn 14:1-7